

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 304/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. L., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 To 114/2012 z 20. februára 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. L. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2013 doručená sťažnosť P. L., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 To 114/2012 z 20. februára 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Týmto podávam túto sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia môjho základného práva na obhajobu upraveného v čl. 50 ods. 3 a podľa podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20. 2. 2013 vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 114/2012, ktorým uvedený odvolací súd zamietol moje odvolanie ako obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu v Košiciach sp. zn. 1 T/21/2010 zo dňa 19. 7. 2012, ktorým som bol uznaný vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., za čo ma súd prvého stupňa odsúdil k trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov.

Krajský súd v Košiciach sa v napadnutom uznesení vôbec nezaoberal mojim návrhom na vykonanie dokazovania výsluchom svedka E. M., ktorého som odvolaciemu súdu navrhol podaním môjho obhajcu zo dňa 3. 1. 2013 predvolať z adresy..., K., ktorý bol svedkom môjho rozhovoru s poškodeným L. G. v mesiaci september 2009, a ktorého výsluch napriek môjmu návrhu v prvostupňovom konaní doručeného aj súdu prvého stupňa ešte dňa 11. 6. 2012 súd nevykonal, čím došlo k porušeniu mojich procesných práv na moju obhajobu...

K porušeniu mojich Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd dohovorom zaručených základných práv a slobôd došlo v dvoch procesných smeroch tým, že krajský súd vôbec nereagoval na môj návrh na vykonanie dokazovania výsluchom svedka E. M. a nedoplnil dokazovanie jeho výsluchom na objektívne zistenie skutkového stavu veci a na objasnenie okolností, ktoré svedčia aj v môj prospech a ani tým neodstránil procesné pochybenie súdu prvého stupňa a nevydal v mojej veci spravodlivé rozhodnutie. Som toho názoru, že Krajský súd v Košiciach nereagoval na môj návrh na doplnenie dokazovania, čím ústavne nekonformným výkladom ustanovenia §

311 ods. 4 a § 321 ods. 1, 2 302 ods. 2 Trestného poriadku ma zbavil práva na obhajobu a na spravodlivý proces. V tomto postupe krajského súdu vidím svojvôľu štátnej (súdnej) moci, ktorá prekročila medze svojho oprávnenia určené pre demokratický a právny štát ústavným a zákonným poriadkom Slovenskej republiky.

Svoju sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky podávam z toho dôvodu, že o ochrane mnou označených základných práv nerozhoduje iný súd...

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa P. L. na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20. 2. 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 114/2012 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 20. 2. 2013 sp. zn. 4 To 114/2012 sa zrušuje.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť P. L. trovy právneho zastúpenia v sume 413,91 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. S. v lehote dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

d) vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku iné osoby sú z účasti na neverejnom zasadnutí vylúčené; pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa na neverejnom zasadnutí aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca; pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť. Predseda senátu postupuje pri zabezpečovaní účasti prokurátora, obvineného a obhajcu podľa § 72 ods. 2. Ak je to potrebné, predseda senátu pri rozhodovaní o väzbe alebo o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe upovedomí o neverejnom zasadnutí aj zástupcu záujmového združenia alebo inú osobu ponúkajúcu záruku alebo peňažnú záruku a umožní ich účasť.

Podľa § 311 ods. 4 Trestného poriadku odvolanie možno oprieť o nové skutočnosti a dôkazy.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom,

a podľa odseku 2 toho istého paragrafu ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

III.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich označených práv uznesením krajského súdu č. k. 4 To 114/2012-342 tým, že sa vôbec nezaoberal návrhom sťažovateľa na vykonanie dokazovania výsluchom svedka E. M., ktorého sťažovateľ odvolaciemu súdu navrhol podaním jeho obhajcu z 3. januára 2013 predvolať z adresy..., K., a ani tým neodstránil procesné pochybenie súdu prvého stupňa a nevydal vo veci spravodlivé rozhodnutie.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 4 To 114/2012-342 z 20. februára 2013 vyplýva, že:

«Krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť

postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k názoru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné...

Odvolací súd v predmetnej veci už rozhodol uznesením sp. zn. 4 To 108/2011 zo dňa 14. 12. 2011 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. c), d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. V citovanom uznesení odvolací súd konštatoval, že spravidla vždy existujú dve skupiny dôkazov, a to dôkazy svedčiace v prospech obžalovaného a dôkazy svedčiace jeho neprospech. Úlohou súdu je preto veľmi citlivo a uvážlivo vyhodnocovať každý dôkaz samostatne a zároveň všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Nie je možné iba mechanicky pri existencii protichodných dôkazov poukazovať na zásadu „in dubio pro reo“. Je potrebné, aby súd zákonným spôsobom získané dôkazy prísne logicky vyhodnotil a poukázal na ich vierohodnosť a pravdivosť. Ďalej odvolací súd vytkol okresnému súdu, že pochybil, keď sa dôsledne neriadil ustanovením § 271 ods. 1 Tr. por., keď listinné dôkazy uznesením prečítal ako celok...

Obžalovaný P. L. i naďalej zotrval na svojich výpovediach a poprel spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu... Uviedol, že v taxíku okrem nich iný svedok ako D. K. nebol a v C. bol navyše iba svedok T. F.

V prospech obžalovaného vypovedal svedok D. K...

V neprospech obžalovaného vypovedali poškodení L. G., M. G., T. F., M. K., Mgr. S. Č.

Správne postupoval okresný súd, keď na základe vyššie citovaných svedeckých výpovedí v neprospech obžalovaného tohto uznal za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako to je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Obhajoba obžalovaného bola jednoznačne vyvrátená výpoveďou poškodeného L. G...

Jednoznačným dôkazom svedčiacim v neprospech obžalovaného je výpoveď svedka T. F. Svedok T. F. totiž v prvotnej výpovedi z prípravného konania (č. 1. 57) tvrdil, že bol v bare na K., kde prišiel obžalovaný aj s nejakým kamarátom a videl, ako tento dal taxikárovi 200,- Eur a ten sa už nevrátil. Na (č. 1. 69) pri konfrontácii dňa 19. 5. 2010 už jednoznačne tvrdil, že nevidel ako mal dať obžalovaný v bare v C., 200,- Eur bankovku poškodenému, vôbec tam poškodeného nevidel a nemal vedomosť o tom, že by tam vôbec

mal byť. Na hlavnom pojednávaní na tejto zmenenej výpovedi zotrval a potvrdil, že obsah zápisnice z prípravného konania je nepravdivý, došlo k nedorozumeniu, preto šiel následne na políciu, aby dal všetko na pravú mieru...

Svedok T. F. jednoznačne svojou výpoveďou vyvrátil tvrdenie svedka D. K., keď potvrdil, že na K. v C. poškodený nebol, a ani ho tam nevidel. O to dôveryhodnejšie znie tvrdenie poškodeného, že tento viezol obžalovaného v taxíku, kde boli sami dvaja a viezol ho nie od hotela H. na K. do C., ale z ulice T. na ulicu Š. Taktiež logicky vyplýva z prepisov telefónnych hovorov obžalovaného, že tento keď telefonoval poškodenému, jeho číslo získal cestou v taxíku, keď ho poškodený viezol, a keď sa dohodli, že mu vybaví jeho priestupok...

Správne postupoval okresný súd, keď odmietol výsluch svedka E. M. z dôvodu, že skutkový stav bol dostatočne objasnený už doposiaľ vypočutými svedkami. Z toho istého dôvodu ani odvolací súd nevypočul navrhnutého svedka, pretože tento pri spáchaní skutku prítomný nebol a jeho svedectvo by bolo iba čiastočné a nenabúrало by výpovednú hodnotu svedkov svedčiacich proti obžalovanému, na základe ktorých okresný súd uznal za vinného zo zločinu vydierania.

Na základe vykonaných dôkazov i odvolací dospel k jednoznačnému záveru, že skutok, ktorý sa kladie obžalovanému P. L. za vinu sa stal tak, ako je citovaný v napadnutom rozsudku okresného súdu a správne bol kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný naplnil subjektívnu stránku trestného činu vydierania tým, že konal v priamom úmysle a po stránke objektívnej tým, že si bol vedomý svojho konania, ako i následku...»

Z citovaných častí uznesenia krajského súdu č. k. 4 To 114/2012-347 vyplýva, že nie je možné stotožniť sa s tvrdením sťažovateľa, že sa krajský súd vôbec nezaoberal návrhom na vykonanie dokazovania výsluchom svedka E. M. Z uznesenia vyplýva, že krajský súd sa s návrhom na výsluch svedka vysporiadal tak, že uznal za vhodné ho v danom konaní nevypočuť. Svoje rozhodnutie nevykonať výsluch však riadne odôvodnil a z písomného odôvodnenia sú zjavné myšlienkové postupy a dôvody jeho konania. Vzhľadom na uvedené a rovnako aj vzhľadom na písomné odôvodnenie uznesenia krajského súdu č. k. 4 To 114/2012-347 nie je možné uznať toto rozhodnutie za arbitrárne.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za dôležité zdôrazniť, že pri aplikácii pravidiel formálnej logiky nie je možné, aby návrhu na vykonanie dôkazu zodpovedala automatická povinnosť orgánu činnému v trestnom konaní, resp. súdu vyhovieť takémuto návrhu. Je logické, že pokiaľ sa orgán činný v trestnom konaní, resp. súd, návrhom na vykonanie dôkazu zaoberá, návrhu na jednej strane môže byť vyhovené, no na druhej strane môže byť takýto návrh aj zamietnutý. Pre správne posúdenie rozhodnutia o návrhu na vykonanie dôkazu musí byť preto kľúčová okolnosť, ktorá sa má dokazovaním preukázať, ako aj jej význam pre celé trestné konanie. Úlohou orgánov činných v trestnom konaní a súdu je preto veľmi citlivo a uvážlivo vyhodnocovať každý dôkaz samostatne a zároveň všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Je potrebné, aby súd zákonným spôsobom získané dôkazy prísne logicky vyhodnotil a poukázal na ich vierohodnosť a pravdivosť.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 114/2012 z 20. februára 2013 nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch na ochranu ústavnosti uplatnených sťažovateľom už nemal dôvod rozhodovať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013